

vrženost onog drugo i oni bi nastavili da istražuju zavojite drvorede i neočekivane trgove u tišini; sa svakim korakom grad im je sve više uzmičao, a oni se sve čvršće zatvarali u oklop sopstvenog postojanja.

Meri je završila joga vežbe i pošto je pažljivo pregledala svoj donji veš, počela je da se oblači. Kroz poluotvoren francuski prozor mogla je da vidi Kolina na balkonu. Sav u belom, ležao je opružen u plastičnoj stolici za plažu, a ručni zglobovi mu se klatio na nekoliko santimetara iznad zemlje. Uvlačio je dim, nagnjao glavu u stranu, zadržavao dah, a zatim izbacivao dim preko posuda sa geranijumima, koje su bile postavljene po ivicama balkona. Volela ga je, mada ne baš u ovom trenutku. Obukla je svilenu košulju i belu pamučnu suknju, i kako je sela na ivicu kreveta da zakopča sandale, pogled joj pade na bedeker koji se nalazio na noćnom ormariću. Prema fotografijama, u drugim delovima ove zemlje bile su livade, planine, puste plaže, staze koje vijugaju šumom do jezera. A ona se u jedinom slobodnom mesecu u godini opredelila da obilazi muzeje i restorane. Kada je začula cvrčanje Kolinove stolice, prešla je za toaletni sto i počela četkati kosu kratkim, energičnim zamasmima.

Kolin je doneo Meri džonint, a ona ga je odbila — kratkim »Ne, hvala!« — ne okrenuvši se pri tom na stolici. On je oklevao stojeći iza nje, gledajući u ogledalo i pokušavajući da joj uhvati pogled. Ali, ona je gledala pravo ispred sebe i nastavila da četka kosu. Prešao je prstom preko linije njenih ramena. Pre ili kasnije tišina će morati da se prekine. Kolin se okrenuo da izide, pa se predomislio. Pročistio je grlo i stavio joj ruku čvrsto na rame. Napolju je počinjao zalazak sunca koji je trebalo posmatrati, a unutra pregovori koji su trebali da otpočnu. Njegova neodlučnost bila je uzrokovana drogom, vukla se za njim kao rep, tvrdeći mu da ako sada ode, a prethodno ju je dotakao, ona bi se, razumljivo, mogla uvrediti. ... ali ipak, ona je nastavila da četka kosu dugo nakon što je to bilo potrebno, i činilo se kao da čeka da Kolin ode. ... a zašto? ... zato što je osetila njegovu neodlučnost i već bila uvređena? ... a da li je on bio neodlučan? Bedno, povukao je prstom duž linije njegovog kičmenog stuba. Ona je sada držala četku u jednoj ruci, a na otvorenom dlanu druge ruke nalazilo se nekoliko vlasica kose, i ona je nastavila da zuri ispred sebe. Kolin se nagnuo, poljubio je u potiljak, i kako ona na to nije reagovala, izašao je ponovo na balkon uz bolan uzdah.

Kolin se smestio u svojoj stolici. Iznad njega nalazilo se ogromno kube vedrog neba i on je ponovo uzdahnuo, ovog puta iz zadovoljstva. Radnici na barkama odložili su svoje alatke i stajali su sada u grupi okrenuti zalasku sunca i pušili. Klijentela hotelskog kafea prešla je na aperitive, a razgovor za stolovima bio je ujednačen i prigušen. Led je zveckao u čašama, čuli su se samo ujednačeni udarci potpetica dok su se kelneri šetali po balvanima. Kolin je ustao i posmatrao prolaznike na ulici. Turisti, većinom stariji, u svojim najboljim odelima i haljinama, kretali su se po pločniku poput gmizavaca. Tu i tamo po neki par bi se zaustavio i zurio u one koji su sedeli na splavu i pili naspram gigantske zavese koju je stvarao odblesak zalaska sunca na vodi, bojeći je u crveno. Jedan stariji gospodin je postavio svoju ženu u prvi plan, a sam zauzeo poluklečeći položaj, dok su mu se mršave butine tresle, da je fotografise. Neki pijanci koji su sedeli za stolom neposredno iza nje, odmah su dobronamerno podigli čaše prema aparatu. Ali, fotograf nesklon spontanosti, ispravio se, pokretom slobodne ruke pokušao da ih vrati na stazu njihovog nepostojanja. Tek kada su pijanci, sve mladi ljudi, izgubili interes, starac je ponovo primakao aparat licu i ponovo savio nesigurne noge. Ali, sada se njegova žena povukla nekoliko koraka u stranu i zainteresovala se za nešto drugo. Ledima okrenuta aparatu, pokušala je da u svoju ručnu torbu smesti poslednje zrake sunca. Suprug ju je oštro pozvao i ona se žurno vratila na svoje mesto. Zvuk zatvaranja kopče na tašni ponovo je oživeo mladiće. Oni su se namestili na svojim stolicama, podigli uvis svoje čaše i pripremili široke, nevine osmehe. Negodujući, stari čovek je povukao ženu za ruku, dok su mladići, jedva primetivši njihov odlazak, uputili zdravice i osmehe jedan drugom.

Meri se pojavila na prozoru sa džemperom prebačenim preko ramena. Izrazito nezadovoljan igrom koja je trajala među njima, Kolin je odmah počeo da prepričava malu dramu koja se odigrala dole na ulici. Ona je stajala

naslonjena na zid balkona, gledajući zalazak sunca dok je on govorio. Kolin nije mogao da reprodukuje nejasan nesporez koji je, po njemu, činio osnovnu zanimljivost priče. Umesto toga, čuo je sebe kako preuveličava priču i pretvara je u vodvilj možda samo zato da bi pridobio njenu punu pažnju. Opisao je starijeg gospodina kao »neverovatno starog i iznemoglog«, dok je njegova žena bila »neverovatno luckasta«, mladići za stolom su bili »tupi moroni«, a kraj priče je predstavio kao da je muž dobio »neverovatno izliv besa«. U stvari, reč »neverovatno« je trebalo da u svakom segmentu potvrdi priču, možda stoga što se pribijavao da mu Meri ne veruje, ili možda zato što ni on sam nije sebi verovao. Kada je završio, Meri je rekla »mm« kroz poluosmehe.

Stajali su na nekoliko koraka jedan od drugog i zurili preko vode, na izgovarajući ni reči. Obrisi velike crkve preko širokog kanala, koju su trebali da posete, a o čemu su nekoliko puta do sada razgovarali, lagano su se gubili; tu negde bliže, jedan čovek u malom čamcu ih je posmatrao kroz dvogled, a zatim se sagnuo da uključi motor. Levo iznad njih, zeleni neonski znak oglašio se naglim, agresivnim praskom, da bi se zatim pretvorio u tiho zujanje. Meri je podsetila Kolina da je već dosta kasno i da bi trebalo da krenu pre no što se svi restorani zatvore. Kolin se složio, ali se ni jedno od njih nije pomerilo. Zatim je Kolin seo u jednu od stolica za plažu, a nedugo zatim Meri je uradila isto. Nakon još jednog kratkog perioda tišine, uhvatili su se za ruke, zatim su privukli stolice i prošaputali izvinjenja. Kolin je dodirnuo njene grudi, ona se okrenula i poljubila ga prvo u usta, a zatim nežno, materinski u nos. Šaputali su i ljubili se, ustali da bi se zagrlili i vratili u sobu, gde su se svukli u polutami.

To nije više bila velika strast. Nalazili su zadovoljstvo u blagonaklonosti koja nije iziskivala žurbu, u poznavanju svakog, i najmanjeg pokreta, u njihovoj usklađenosti i uklopljenosti. Bili su velikodušni i opušteni, bez velikih prohteva, ne praveći pri tom gotovo nikakvu buku. Njihovo vođenje ljubavi nikada nije imalo jasan početak i kraj, i često se završavalo ili prekidalo snom. Oni nikada ne bi priznali da im je bilo dosadno. Često su govorili da ne doživljavaju sebe kao odvojene ličnosti. Gledali su jedno u drugo, kao u zamagljeno ogledalo. Kada bi govorili o seksu, što su ponekad činili, nisu govorili o sebi. Među njima je postojao prećutni dogovor po kom su oni jedno drugo doživljavali kao isto biće. Rešavali su svoje nesporazume u tišini, a trenutke pomirenja, kao što je bio ovaj, doživljavali su najintenzivnije, i za to su jedno drugom bili veoma zahvalni.

Dremnuli su, a zatim se žurno obukli. Dok je Kolin bio u kupatilu, Meri je izašla na balkon da ga sačeka. Neonski hotelski znak je bio isključen. Ulica je bila prazna, a na splavu su dva kelnera rasremala stolove, noseći šoljice i čaše. Nekoliko posetilaca, koji su još sedeli, nisu više pili. Kolin i Meri nikada nisu napustili hotel tako kasno, i Meri je toj činjenici pripisivala mnogo šta. Nestrpljivo je šetala po balkonu udišući težak miris geranijuma. U ovo doba nije bilo otvorenih restorana, ali daleko na drugom kraju grada, ukoliko budu uspeali da ga pronađu, nalazio se noćni bar ispred kog je ponekad stajao jedan čovek i prodavao hot-dog. Kada je bila trinaestogodišnjakinja, još uvek savesna i vredna učenica, sa stotinama ideja za svoje usavršavanje, vodila je svesku u koju je svake nedelje uveče ispisivala zadatke koje treba da izvrši tokom sledećih nedelju dana. To su bili skromni, dostizni zadaci i prijala joj je da tokom nedelje kako koji izvrši tako ga precrta, a sastojali su se u sledećem: da vežba čelo, da bude ljubaznija prema majci, da ide pešice do škole ne bi li uštedela autobusku kartu. Ceznula je za takvom vrstom udobnosti, da vreme i događaji bar delimično budu pod njenom kontrolom. Živela je od trenutka do trenutka, čitavi meseci su joj promicali izvan sećanja, a da u svemu tome nije bilo ni najmanjeg traga njene svesne želje.

»Spremna?« uzviknuo je Kolin. Ušla je unutra, zatvarajući prozor za sobom. Uzela je ključ sa noćnog stolića, zaključala vrata i sišla za Kolinom niz neosvetljeno stepenište.

(Nastaviće se)

Sa engleskog: Ljubica Damjanov

redosled stvari

ivan cvetanović

BUNGALOV—ŠKOLJKA—RODNI KRAJ

BUNGALOV se otvara
Zatvara otvara zatvara
Sa svih strana

KAO ŠKOLJKA

Mrak je
U njemu dvoje

Zveket novca

Prebrojavaju zaostale novčiće od kusura
Treba
platiti

More
im postalo
mora

Zaželeli se
Svoje
Sive periferije

RASPORED

Na trgu Stjepana Radića u
Zagrebu dva mališana pikaju gumenu loptu
Na krovu crkve Sveti Marko dva vrapca
Češaju krila jedan drugome

Na jednom zidu
Spomen ploča
Između dva prozora

U levom
Dva mala portreta u ulju
Taolet papir i žuta sveća

U desnom
Na jednoj strani glava sedokose bake
Na drugoj moja glava

zaljubljenih Pokušavam da pomirim redosled stvari

ISTORIJA

Vreme ne postaje uzvišeni
Presuditelj.
Naprotiv.
Ono miri
prolaznike sa onim koji zanemaruju

Poreklo.
Igrač na zici
Gleda sa visine dva oka
Ribar na zidu,
Zaboravljen,
Peva pesmu o kralju i
Lepotici.
Oni su naslednici
Visina.
Jedan stoji gore i

Drugi iglom bode ona mesta,
Koja će mnogo godina posle

njih
trajati.

CIVILIZACIJA NA NUDISTIČKOJ PLAŽI

Usklađeni mirisi peska i vode
Potkrajaju dobru nameru prošlih

vremena

Varvarstvo je pretvoreno u Modru stenu
Privikavanje je usporeno
Kao

uostalom u svim krajevima

gde žive puzevi

Po kom pravu naša

ZATVORENOST RUKOPISA

Zatvoriti se u rukopis
Izvirivati samo povremeno
Dok se slova razlivaju po mekoj uspomeni
Doći do početka...

Kad se sve smiri
Rodiće se bajka o jeziku
I poverenje u jedan
Drugačiji sistem

r a z m i š l j a

slova